

ÅRSPLAN FOR
TVERLANDET
KIRKEBARNEHAGE

DEL 1

INNHALDSFORTEGNELSE

Innledning	s.3
Forbehold om endringer	s.3
Lokalene inne og uteområdet	s.3
Pedagogisk grunnsyn	s.3
Visjon og verdier	s.4
Mål	s.4
Lek	s.5
Voksenkompetanse	s.6
Rammeplanens 7 fagområder	s.6
Barns medvirkning	s.7
Kosthold	s.7
Overgang barnehage/skole	s.7
Trafikksikkerhet	s.8
Evaluering og vurdering	s.8
Kvalitet	s.8
Foreldresamarbeid	s.9
Barn vi bekymrer oss for- tidlige tiltak/tverrfaglig samarbeid	s.9

Vedlegg 1 – Rutiner: Barn vi bekymrer oss for

Vedlegg 2 – Barnehagen som system

Vedlegg 3 – Plan for Straks arbeid - barnegruppa

INNLEDNING

Tverlandet kirkebarnehages årsplan er laget etter:

”Mal for årsplan i Bodø kommune, kommunale og private barnehager”.

Malen bygger på:

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehager
- Lokal handlingsplan for trafikksikkerhet i Bodø kommune (pkt 5.1.3)
- Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen (Sosial- og Helsedirektoratet)
- Oppvekstplanen for Bodø kommune
- Standard for kvalitet i kommunale barnehager (i Bodø)
- Retningslinjer for vid praktisering av barnehagelovens kristne formålsbestemmelse Forbruker og administrasjonsdep. 1984.

Årsplanens funksjoner:

- Den skal være et arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning
- Være utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen
- Grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen
- Informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politiker, kommune, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

FORBEHOLD OM ENDRINGER

Årsplanen er et arbeidsdokument for de ansatte og et bindeledd mellom barnehagene og foreldre/samfunn. Uforutsatte hendelser kan oppstå i løpet av et barnehageår. Vi må derfor ta forbehold om at endringer kan bli nødvendig i forhold til barnegruppe, personale, organisering og innhold i planen.

LOKALENE INNE OG UTEOMRÅDE

Barnehagen leier lokaler i Tverlandet kirke. Her har vi et lekerom, gang og toalett. I tillegg har vi kjøkken, menighetssal, ungdomsrom og den gamle kontorhytta til disposisjon. Vi har et stort, inngjerda uteområde med klatretrær og små bakker hvor vi kan sykle og leke fritt. Rett i nærheten har vi to akebakker, og det er fint å gå på ski.

PEDAGOGISK GRUNNSYN

Alle barn og voksne skal bli møtt med respekt og likeverd.

- Med det mener vi at vi legger vekt på toleranse overfor forskjeller i samfunnet som hudfarge, sosial bakgrunn, funksjonsnivå, kultur og religion. Dette er en viktig grunnverdi i samfunnet, og må også være med å prege vår barnehage.

Alle barn skal bli møtt med varme, omsorg, anerkjennelse og oppmuntring.

- De skal bli tatt på alvor uansett hva de ønsker å formidle, det være seg opplevelser, følelser eller tanker.

Barn må få plass og uforstyrret tid til lek.

- På den måten mener vi at den gode leken kan utvikle seg. Det er viktig med både styrt og fri lek, med tilrettelegging og fokus på hvert enkelt barn og deres ønsker.

Vi vil ta utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og interesser.

- Med det mener vi at vi vil ta utgangspunkt i det barnet kan, og bygge videre på det nivået barnet befinner seg på der og da.

VISJON OG VERDIER

I Tverlandet kirkebarnehage jobber vi mot stadig å bli bedre, være en god barnehage der personalet tar barn og foreldre på alvor og jobber aktivt sammen for å skape en god barndom for barna. Dette er visjonen vår.

For å oppnå dette, er vi avhengig av at personalgruppen hele tiden er i utvikling. I vår barnehage ønsker vi å være bevisste voksne som skal være aktivt til stede, hjelpe og veilede barna i ulike situasjoner som oppstår i løpet av barnehagedagen. Det være seg hjelp til rent praktiske ting, men også hjelpe barna til å kunne ta aktivt del i leken blant de andre, hjelpe å løse konflikter, hjelpe med å ta andres perspektiv og ikke minst å være gode rollemodeller.

Vi voksne må være:

- synlige for barna
- støttende
- omsorgsfulle
- veiledende
- grensesettende
- imøtekommende
- samarbeidsvillige.

Vi jobber for barnas beste og ser deres ulike behov. Foreldre og personale samarbeider for å gi barna en god barndom. Barnehagen ønsker å være et sted der barn trives og møter utfordringer. Der de opplever seg enestående og ønsket. Barna skal hver dag oppleve trygghet, ærlighet, toleranse og rettferdighet.

Barnehagen ønsker å utvikle en arbeidsplass der personalet trives, føler seg verdsatt, respektert og ivaretatt, samtidig som vi er i stadig utvikling.

Alle skal føle seg som en viktig brikke i fellesskapet og at de er helt nødvendige for at barnehagen skal fungere.

Vi ønsker å være en barnehage med kvalitet på tilbudet, der barna gis frihet til å være med og styre sin egen hverdag.

MÅL

Barnehagen jobber mot å få: *Trygge og sosiale barn.*

For å nå dette målet legger vi vekt på at barna skal:

- oppleve trygghet i barnehagen
- lære seg å omgås andre barn
- lære å ta hensyn og vise toleranse overfor hverandre
- selvhverdelse
- ha respekt for alle mennesker
- oppleve mestring som igjen styrker selvtilliten
- utvikle god kommunikasjonsevne

Vi vil med andre ord vektlegge:

- sosial handlingsdyktighet
- god kommunikasjonsevne.

Disse to punktene henger tett sammen. Alle barn trenger noen å uttrykke seg til og sammenligne seg med. De andre barna vil bli viktige medspillere for å lære seg å kommunisere, gjøre seg forstått og forstå.

Sosial handlingsdyktighet betyr å kunne forstå andres perspektiv og roller, kunne ta avgjørelser og samhandle med andre, vurdere problemer og løse oppgaver. Barn lærer å forholde seg til andre når de møtes direkte i lek og samspill. Vennskap utvikles i alle de små situasjonene som vi møter igjen og igjen, hver dag.

Hvordan vil vi nå dette målet?

Barnehagen prøver hele tiden å se fremover for å se etter bedre løsninger og skape en best mulig barnehage for barna. Vi ønsker å ta i bruk ulike metoder for å nå målsettingen vår.

Disse er:

- et godt samarbeid med foreldre / foresatte, der vi også får tilbakemeldinger på både positive og negative ting. Dette er vi veldig åpne på.
- engasjert personalgruppe som er villig til å prøve noe nytt og utvikle seg
- gode forbilder for barn og andre voksne
- å fokusere på det positive
- gode observasjoner
- friluftsliv
- ”Steg for steg”. Opplegget tar for seg empati, mestring av sinne og problemløsning.
- ”Språksprell”. Eget opplegg med blant annet rim, regler og ulike oppgaver for å fremme språkutviklingen.

Vi har også konkrete mål for hvert av barna. De får selv tenke på noe de har lyst til å lære seg, det kan være alt fra å lære å skrive navnet sitt til å stå på hodet. Vi voksne er med som støtte og hjelper og ikke minst en som er oppmerksom og gir ros når målet nås. Det gir en god mestringsfølelse når en endelig greier noe som en ikke greide før.

LEK

Leken er barnets viktigste vei til læring. Siden leken er noe barn føler de mestrer, er det viktig at barnehagen legger forholdene mest mulig til rette for slik aktivitet. I leken får fantasien fritt spillerom, og barnets egne erfaringer kommer fram og bearbeides.

Gjennom leken utvikles språket, både kommunikasjonsevne og begrepsforståelse, vennskap utvikles, opplevelser bearbeides og ferdigheter utprøves. Når barnet får leke uforstyrret over tid, utvikles deres konsentrasjon, utholdenhet, kreativitet, fantasi og oppfinnsomhet. Gjennom leken utvikler barna sosiale ferdigheter som å ha evne til å tolke og forstå egne og andres tanker, følelser og handlinger, og til å handle på hensiktsmessig måte i forhold til andre. Barn lærer seg å samarbeide, lytte til andre, forhandle om leketema, gjøre avtaler om roller, komme med egne forslag, tilpasse seg andres forslag, inngå kompromiss, hjelpe hverandre, dele osv. Vårt selvbilde dannes i samspill med andre. I leken er det barna som er ekspertene. I leken kan barna delta og utvikle seg på egne premisser, det enkelte barn opplever at det trives og har

det artig i lag med andre barn, samtidig som det er trygt nok til å prøve ut nye ting/ideer/ferdigheter.

Vi voksne må vise respekt for leken, sørge for at det er tid og rom for den, samt gi hjelp og støtte om noen trenger oss. Barnehagen vil bidra med å trekke inn nye kunnskaper og erfaringer, det gjennom opplevelser vi gir barna både i og utenfor barnehagen som igjen vil utfylle og fornye leken.

Vår utfordring i barnehagen er å finne tid og ikke minst rom for at barna skal få leke uforstyrret og over tid. Ved at barna får velge hvem de vil leke med og hvor de vil være, imøtekommer vi dem på noen områder, samt at vi setter begrensninger ved at når de har tatt et valg, så må de stå for det. Det skaper ro over leken når barna blir stasjonære over tid.

VOKSENKOMPETANSE

Kompetente voksne er barnehagens viktigste ressurs. Vi jobber for å bli bedre og flinkere til å takle ulike situasjoner som oppstår.

Et kompetent personale er en viktig forutsetning for å drive med bl.a. kvalitetsutvikling. Vi ønsker å møte barn og foreldre med åpenhet, innsikt og forståelse. Og vi skal være gode rollemodeller for både barn og voksne.

Dette gjør vi i barnehagen:

- bruker hverandres kompetanse
- kurser oss eksternt
- har medarbeidersamtaler
- veileder hverandre
- evaluerer det daglige arbeidet

For øvrig syns vi det er viktig med godt humør og humor, samt ha yrkesglede og trygghet i barnehagen. Vi jobber for at hele personalet er medvirkende på innholdet i barnehagen. Ved å bruke personalmøter og planleggingsdager til aktiv planlegging og evaluering av arbeidet vårt, vil vi få dokumentert hva vi gjør, hva som er bra og ikke så bra.

RAMMEPLANENS 7 FAGOMRÅDER

”Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver” er en forskrift til Barnehageloven og gjelder fra 2006, endret 2011. Den er fastsatt av Kunnskapsdepartementet. Den gir styrer og det øvrige personalet i barnehagen en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

I rammeplan for barnehager står det at vi i løpet av året skal jobbe med 7 fagområder. De er:

1. Kommunikasjon, språk og tekst
2. Kropp, bevegelse og helse
3. Kunst, kultur og kreativitet
4. Natur, miljø og teknikk
5. Etikk, religion og filosofi
6. Nærmiljø og samfunn
7. Antall, rom og form

I Årsplanen del 2 kan dere lese hvilke ulike aktiviteter vi planlegger å gjennomføre i løpet av året for å nå denne målsettingen. Vi har gitt en del eksempler på hva vi ser for oss av ulike

tema, aktiviteter, turer osv. De forskjellige målene over hva barnehagen og personalet skal arbeide mot, kan leses i Rammeplanen. Nærmiljøet er det første vi gjør oss kjent med før vi beveger oss videre utover i lokalmiljøet.

BARNES MEDVIRKNING

I Rammeplanen står følgende under 1.5:

”Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet”.

Barn kan ikke få være med og bestemme alt, noe som heller ikke ligger i ordet medvirkning. Ofte er det trygt at de voksne bestemmer, og at det finnes faste grenser og forholde seg til. Men, vi skal være lydhøre for det barn er opptatt av. Vi skal lytte til dem, og i stor grad være imøtekommende og forståelsesfull og hjelpe dem til å forske videre på det de er interessert i.

I barnehagen har vi som mål at barna skal:

- ha egne meninger og hevde seg selv
- aktivt delta i konfliktløsning
- bli lyttet til og tatt hensyn til
- være aktivt deltagende i ulike samlinger
- velge hvem de vil leke med
- være med å velge turmål
- velge hva de vil aktivisere seg med være med å komme med forslag til meny, og på innkjøp av nye leker og utstyr.

KOSTHOLD

Barnehagen skal i følge Rammeplanen bidra til at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kosthold. Ettersom barna har med seg matpakke hjemmefra, oppfordrer vi foreldrene til å smøre en sunn og næringsrik matpakke med grovt brød og sunt pålegg. Yoghurt ønsker vi ikke dere tar med. Barnehagen serverer melk til måltidet med vann som alternativ og vann som tørstedrikk. Grønnsakene og frukten dere tar med, skjæres opp og serveres etter maten. Kake og is på bursdager erstattes med fullkornspasta, smoothie av frukt eller bær eller fruktspyd. Det er barnet som er i fokus, ikke maten. Selvsagt har vi noen fester hvor vi har både kaker og saft. Det er på Luciafesten og på Basaren. Men til daglig ønsker vi å holde en sunn meny.

OVERGANG BARNEHAGE/SKOLE

”Barnehagen har overgangsrutiner på samarbeid mellom barnehage og skole i forbindelse med skolestart. Rutinen innbefatter blant annet:

- Informasjonskveld om skolestart. Arr. Grunnskolekontoret og barnehagekontoret.
- Samtale barnehage - foreldre med tema skolestart.
- Kontakt mellom barnehage og skole for å gi nødvendig informasjon om barna slik at overgangen skal bli best mulig.
- Skolen inviterer til førskoledag og foreldremøte.

TRAFIKKSIKKERHET

Trafikksikkerhet og oppdragelse er integrert i barnehagens arbeid. Tiltak som det satses spesielt på i barnehagen er gå -trening og refleksbruk (*Jf. Lokal handlingsplan for trafikksikkerhet i Bodø kommune punkt 5.1.3 Opplæring*)

EVALUERING OG VURDERING

Personalet har månedlige møter hvor i ser på barnegruppa. Vi snakker om trivsel og trygghet, har de venner, noen å leke med, språklige ferdigheter, motoriske ferdigheter, må noen ha spesiell oppfølging, bør det skrives tiltaksplan på noen. Har tidligere mål blitt oppnådd, eller må nye tiltak settes inn.

På slutten av hvert barnehageår evaluerer foreldrene året gjennom et spørreskjema. Har vi som personalgruppe og institusjon nådd våre mål og visjoner for året? Hva kunne vært gjort annerledes, og i tilfelle hva?

KVALITET

Kvalitet skapes i samspillet mellom barna, mellom barn og voksne og mellom de voksne i barnehagen. Vi ser på det som en kontinuerlig arbeidsprosess. Hva legger vi i begrepet kvalitet?

I forhold til barna:

- barna skal oppleve trygghet
- barna skal oppleve å se og bli sett
- barna skal oppleve å bli hørt
- barna skal oppleve tilhørighet og vennskap
- barna skal oppleve utfordringer
- vi skal legge tilrette for allsidig lek ute og inne

I forhold til foreldrene:

- tett oppfølging og kontakt med foreldrene
- brukertilpasning og fleksibilitet

I forhold til personalet:

- åpenhet og tillit blant de ansatte
- interesserte og bevisste medarbeidere
- erfarne medarbeidere
- evaluere den jobben vi gjør og tilpasse oss etter behov
- kontinuerlig utvikling og kompetanseheving av personalet

Hvordan sikrer vi kvaliteten?

- Barnesamtaler. Enkeltbarn eller smågrupper får sitte uforstyrret med en voksen og snakke om hvordan de har det i barnehagen.
- Med et tett samarbeid med foreldrene. Daglig kontakt, foreldresamtaler, foreldremøter, samarbeidsutvalg.

- God planlegging. Årsplaner, kvartalsinfoer, måneds og ukeplaner.
- Tras - observasjoner 2 ganger pr. år for fra barna er 2.5 år. Fysisk/motorisk observasjon.
- Dagboksnotater.

Dokumentering av det vi holder på med. Tilbakemeldinger til foreldrene, muntlige og skriftlige, daglige oppslag på tavla om "Dagen i dag", album og bilder på veggene.

FORELDRESAMARBEID

Jfr. Lov om barnehager § 1. Formål.

"Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse med barnas hjem".

- Informasjon mellom hjem og barnehage: På oppslagstavla henger det ukeplan og månedsplan. På slutten av dagen henger vi opp en dagsrapport, vi skriver dagbok på alle barna en gang i uka, de minste hver dag, sender ut kvartalsinfo.
- Uformelt samarbeid: Vi legger til rette for daglige samtaler i bringe og hentetida hvor vi gir og får info. Vi inviterer til to foreldresamtaler i løpet av året. Etter ønske flere. Foreldremøter for hele foreldregruppa avholdes to ganger i året.
- Formelt samarbeid: For å sikre samarbeidet med barnas hjem, har barnehagen et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.
- Foreldrerådet består av foreldre/foresatte til alle barna i barnehagen, og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Et forum det alle foreldre kan møtes og diskutere ønsker og behov og komme med forslag til barnehagen. (Jf. Lov om barnehager §4).
- Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Samarbeidsutvalget skal ha seg forelagt saker som er av viktighet for barnehagens innhold og virksomhet og for forholdet til foreldrene. (Jf. Lov om barnehager §4).

BARN VI BEKYMNER OSS FOR- TIDLIGE TILTAK/ TVERRFAGLIG SAMARBEID

Vi jobber systematisk i forhold til alle barn i barnehagen. Barnehagen har rutiner som sikrer at barn vi bekymrer oss for får tidlig hjelp- og at det handles i samarbeid med foreldrene.

"Tverrfaglig team" er en tilrettelagt arena med ulike fagpersoner som gir mulighet for drøftinger om barn vi bekymrer oss for. I "Tverrfaglig team" kan foreldre og barnehage diskutere ulike problemstillinger - og få hjelp, innspill og vurderinger fra ulike fagperspektiver. Fagteamet har også et lavterskeltilbud hvor det gis veiledning, observasjon og relevant hjelp før saken eventuelt meldes videre.

Foreldre må melde gjennom barnehagens styrer eller gjennom helsesøster på barnets helsestasjon.

Andre aktuelle samarbeidsinstanser kan være PPT, BUP, sykehus, helsestasjon, barnehagekontorets fagteam, barnevern.

RUTINER:

HVA GJØR VI MED BARN VI BEKYMRER OSS FOR? TVERLANDET KIRKEBARNEHAGE 2015 / 2016

RUTINER	NÅR	FORELDRE SAMARBEID	HVA KAN GJØRES I BARNEHAGEN	TILTAK VIDERE
<p>På personal-møter går vi igjennom lista over alle barn. Er det noen som vi har en bekymring for angående språkutvikling, motoriske utvikling, endring i atferd eller atferd som vekker oppsikt, både med utagering og tilbaketrekking? Dette settes opp mot det barnets ressurser og hva det mestrer. Er det behov for tiltak?</p>	<p>En gang i måneden.</p>	<p>Foreldre kontaktes og vi diskuterer vår bekymring med dem. Hva er deres syn på vår bekymring? Samarbeid om hvilke strakstiltak vi skal sette i verk, både i barnehagen og hjemme.</p>	<p>Vi setter inn strakstiltak i forhold til hvilken bekymringen det dreier seg om. Tiltaksplan skrives som et interndokument mellom barnehage og foreldre. Bruker først vår egen kompetanse, lager opplegg tilpasset det enkelte barn og observerer videre. Bekymringen diskuteres og tiltakene evalueres på neste møte eller før.</p>	<p>Gir ikke våre tiltak forventet resultat etter en måned, diskuterer vi det med foreldrene. Er det enighet om det, kontaktes andre instanser for råd og veiledning. Andre instanser er fagteamets lavterskeltilbud, helsesøster, tverrfaglig team eller PPT.</p>

PLAN FOR STRAKS-ARBEID I TVERLANDET KIRKEBARNEHAGE REVIDERT HØST 2015

ÅR	Forventninger	Dette gjør vi	Kvalitetssikring/når	Ansvar
2.5	Forstår enkle fortellinger, instruksjoner, sier sin mening, spør, bruker noen småord.	For hele barnegruppa fokuserer vi i alle hverdagsaktiviteter på mye samtale med og ikke til barn, høytlesning, rim/ regler, sanger, sangleker, lekelesing, lekeskriving, vi teller, sorterer og ser form. Bruker Språksprell fra 4 år og Steg for steg for hele gruppa.	TRAS - skjemaet fylles ut 2 g pr/år fra barnet er 2.5 år. Andre observasjoner etter behov. Personalet gjør seg kjent med innholdet i TRAS- håndboka.	Styrer.
3				
3.5	Husker noen regler.			Hele personale sitt ansvar.
4	Språket ligner mye det voksne. Begynner å rime.			
4.5	Kan rime.		2 ganger i halvåret registrerer vi på eget skjema hvilke matte og språkaktiviteter ungene deltar i. Målet er minst 1 aktivitet pr dag. Vi setter inn tiltak mot dem vi ser ikke deltar så ofte.	Hele personalets ansvar å registrere.
5				
5.5	Stavellesdeling, forlydsanalyse.			
6	Kjenner igjen bokstaver, kan skrive navnet sitt, kan telle, forstår antall/ mengde knyttet opp mot symbol.	For førskolebarna har vi en gang i uka tilrettelagte aktiviteter med fokus på språkstimulering og matte. (antall, rom, form.)		

Ved behov for ekstra støtte i språkutviklinga annet enn den vi kan tilby, kontaktes andre instanser i samarbeid med foresatte. Det være seg PPT, lavterskeltilbudet ved barnehagekontoret, helsesøster, veiledning og eventuelle tiltak.

PLAN STRAKS/STRAKS 1-2-3
TVERLANDET KIRKEBARNEHAGE SOM SYSTEM
REVIDERT HØST 2015

Forventet resultat	Dette gjør vi	Kvalitetssikring	Ansvar	Når
Tett foreldresamarbeid- gi foreldre kunnskap om lese- skriveutvikling og om generell språkutvikling.	Vi informerer på foreldremøtet. Samtaler i bringe/ hentetid. Foreldresamtaler.	Ved jevnlig å evaluere foreldresamarbeid/ medvirkning.	Styrers ansvar. Alles ansvar. Styrers ansvar.	På første foreldremøte høst. Daglig TRAS gjennomgang på foreldresamtaler 2g/år.
Alle i barnehagen har kunnskap og ferdigheter om lese- skriveutvikling.	Erfaringsutveksling og veiledning.	Tas på personalmøter og i medarbeider-samtaler.	Styrers ansvar.	Hver måned.
Systematisk kompetanseheving ved alle sider av språk.	TRAS-skjema fylles for alle barn fra 2.5 år. Nettverk og kursing.	Hele personalet har gått kurs i TRAS og melder behov/ deltar på relevante kurs.	Styrer ansvar i samarbeid med resten av personalet	TRAS fylles ut 2 g. pr.år. Veiledningsheftet leses jevnlig.
Alle barn vil bli lest for.	Personalet er aktive, tilbyr bøker etter alder og interesser, Leser små fortellinger rim/vers i fellessamlinga eller i smågrupper.	Registrering på eget skjema over hvem og hvilke matte og språk-aktiviteter barna deltar på. Målet er at alle skal delta på minst 1 frivillig aktivitet hver dag. Vi setter inn tiltak mot dem som ikke deltar så ofte.	Hele personalet sitt ansvar.	2 ganger i halvåret.

<p>Samarbeid/ rutiner for overgang barnehage/ skole.</p>	<p>Barnehagen tar kontakt med skola.</p>	<p>I samarbeid med foreldre og barn sender barnehagen til aktuell skole et overgangsskjema samt TRAS-skjema.</p>	<p>Styrers ansvar i samarbeid med foreldrene .</p>	<p>Innen 15 november for barn med spesielle behov. Øvrige barn før 17 mai.</p>
<p>Samarbeid fagteam/ helsestasjon/ PPT/tverrfaglig team eller andre instanser ved behov.</p>	<p>Barnehagen tar kontakt i samarbeid med foreldrene. Når det gjelder saker til barnevernet, forholder vi oss til de gjeldende instruksjer/ lover.</p>	<p>Evaluerer hver vår.</p>	<p>Styrers ansvar.</p>	<p>Etter behov.</p>
<p>Samarbeid når barn flytter over til annen barnehage.</p>	<p>Barnehagen tar kontakt med ny barnehage, avtaler møte eller telefonmøte.</p>	<p>Foreldrene samtykker i at TRAS- skjemaet blir overlevert.</p>	<p>Styrers ansvar.</p>	<p>Når vi har fått melding om overføring er.</p>
<p>Alle barn opplever glede over å utforske og leke med tall og former.</p>	<p>Aktivt og oppmerksomt personale i forhold til den matematikken barn uttrykker gjennom lek, samtale, Begrepsbruk og hverdagsaktiviteter. Tilbyr egnet spill og annet materiell.</p>	<p>Registrering over barnas matematiske lek og kompetanse. Det siste gjelder for førskolebarna.</p>	<p>Hele personalet sitt ansvar.</p>	<p>Daglig.</p>

ÅRSPLAN FOR TVERLANDET KIRKEBARNEHAGE

DEL 2

BARNEHAGEÅRET 2015 - 2016

INNHOILDSFORTEGNELSE

Ferie/planleggingsdager	s.2
Samarbeidsutvalget 2014/2015	s.3
Personalet	s.3
Barnegruppa	s.3
Navn/adresse/telefonliste barn	s.4
Spesielle tradisjoner	s.5
Rammeplanens 7 fagområder	s.6
Avslutning	s.11

FERIE OG PLANLEGGINGS-DAGER

- Oppstart tirsdag 5 august.
- Høstferie 7, 8 og 9 oktober.
- Juleferie fra og med 21 desember. Åpner igjen tirsdag 5 januar.
- Mandag 4 januar planleggingsdag.
- Vinterferie uke 8, 22 februar til og med 28 februar.
- Påskeferie 21 mars til og med 29 mars.
- Siste dag før sommerferie torsdag 30 juni.
- Oppstart etterferien er mandag 1 august.

SAMARBEIDSUTVALG 2015/2016

Medlemmer:

- Rep. fra Menighetsrådet er Liv Kogstad Nygaard.
- Rep. fra foreldrene Vidar Higræff.
- Vara for foreldrerepresentant Catharina Hansen.
- Rep. fra personalet Sonja Krokstrand.
- Styret Kate Børstad.

PERSONALE

- Sonja Krokstrand er assistent i 80 % stilling, og har jobba her siden 1991.
- Tove Krokstrand har jobba her siden 1997. Hun er assistent i 100 % stilling,
- Anne Sofie Holand Fosby er førskolelærer i 35 % stilling. Hun har jobbet som vikar her i 5 år.
- Kate Børstad er styret i 100 % stilling og har jobba her i barnehagen siden 1988.
- Ekstraressurs og vikar er Marianne Tømmerbakk.
- Vikar er Tommy Kaspersen.
- Jannie Helen Olsen Holck tar sin praksis her i forbindelse med at hun tar utdanning. Hun er ferdig 15 november.

BARNEGRUPPA

Vi har totalt 15 barn.

- 14 barn går 5 d / u
- 1 barn går 3 d / u

Aldersfordelingen er slik:

- 3 jenter og 1 gutt er født i 2010.
- 1 jente er født i 2011.
- 3 jenter og 3 gutter født i 2012.
- 1 jente og 3 gutter er født i 2013.

"Stjerneklubben" er for barn som har siste året i barnehagen før de begynner på skola. I årets klubb går Signe, Annie, Natalie og Emil.

Vi deler barnegruppa på tvers av alder alt etter hvilken aktivitet eller tur vi har lagt opp til. Gruppene vil variere i sammensetning. Og så lenge vi har barn som sover til ulike tider, går vi turer med delt gruppe, formiddag eller ettermiddag. Vi passer det inn etter sovetidene. Dere får månedsplaner og infoer for mer detaljert oversikt.

NAVN/ADRESSE/TELEFON PÅ ALLE BARN

NAVN	FORESATTE	ADRESSE	TLF
Victoria Helen Larsen	Stina/ Lars Helge	Vei 1247 nr 12	94805331 99573282
Nicolai Wilhelmsen	Marie/ Per Kristian	Gjerdhaugen 9	46919055 90088165
Signe Skirbekk	Bodil/ Stein	Fitjanveien 29	95969932 99614868
Eugen Hartz-Ressem	Monica/ Odd Arne	Ørntuva 24	98013552 90053345
Elise Higraff	Catarina/ Vidar	Høgåsen 23 b	97156831 41615253
Emil og Clara Rypeng Jensen	Katrine/ Øyvind	Bjørnhaugen 29	47290119 90182713
Victoria og Alexander Eilertsen Hauge	Gøril/ Tom Olav	Middagsheiveien 9	99279981 47014810
Natalie Beatrice Hagavei	Jan-Olaf		90852521
Bjarnar Strand Storteig	Vera/ Frank Inge	Godøynes	97720362 91349261
Annie-Karoline Johansen Ånesen	Trude/ Erling	1245 nr 8	48039929 40453655
Ella Kaspersen	Malin/ Ørjan	Diket3	90632777 94277713
Jonathan Eilertsen Solberg	Hege	Deppeldiket33	91158054
Ragnar Sørøy Bernhardsen	Linn/ Magne	Furuhaugen 29	97539038 95057514

SPESIELLE TRADISJONER/DAGER I BARNEHAGEN

- **Bursdag** - vi feirer ungenes bursdag ved å lage ei bursdagskrone. De får kort, vi synger sanger og de får være midtpunktet den dagen. Alle sier noe positivt/ gir en klem til bursdagsbarnet.
- **Egne leker i barnehagen** - ungene får ta med seg egne leker/kosedyr, men ikke krigsleker/ lekevåpen. Det som tas med i barnehagen tar ikke barnehagen ansvaret for.
- **Luciadagen** feirer vi i år mandag 14 des kl 14-16. Ingen kjøpetvang til ferdig kostyme. La ungene få på seg ei voksen kvitskjorte med oppbretta ermer, funker kjempe. I barnehagen har vi kroner til alle og lucialys. Alle tar med julekaker, hjemmebakke eller kjøpte, til fellesbordet. Vi serverer varm og kald drikke, og har salg av en varmrett, suppe eller noe.
- **6 februar** er samefolkets dag. I år faller den på en lørdag, men vi markerer dagen uka før. Vi tegner samisk flagg og lærer om kulturen.
- **Utkledningsdag** - Vi har en hel utkledningsuke i uke 7 i februar hvor vi oppfordrer alle til å ta med diverse klær/ utstyr som vi kunne bruke til rollelek/ bruke fantasien vår.
- **17. mai** - går vi i barnetog under egen fane. Foreldrerepresentanten eller en fra personalet bærer fana. Ta gjerne med venner og bekjente i toget.
- **Kirkebesøk / samarbeid** - I løpet av året skal vi med på omvisning i Kirka med Kateketen. Målet er å bli kjent med egen menighet. Vi er også med på spesielle barnehagegudstjenester, en til jul og en i juni. Barnehagen blir også invitert på en familiegudstjeneste. Da deltar vi med sang, vi pynter i kirka, går i prosesjon.
- **Basar** - vår tradisjonelle innsamlingsaksjon skal avvikles onsdag 9 mars. Her selger vi ting vi har laga selv, har kafé og ungene underholder. Målet er å hjelpe andre, prestere noe selv. Pengene vi får inn går til Redd Barna.
- **Brannøvelse** - Den har vi i uke 39. Hva gjør vi ved en eventuell brann/ branntilløp. Vi bruker opplegg fra Norsk Brannvernforening. Målet er å lære om farer ved lek med fyrstikk.
- **Fotografering** - Fotograf Holst kommer i september.
- **Ake/ skidag**- Må tas etter været. Vi skal ha i barnehagens nærområde. Målet er positive opplevelser av å bruke kroppen, være ute, mestring, ballanse, fart og spenning. For øvrig oppfordrer vi barn til å ha med ski når det er forhold for det. Området rundt kirka er godt egnet for øving for de minste, og også for dem som har gått litt og vil ha litt mer utfordring.
- **Drama**- Her er det både dukketeater, opptreden med sang, dans, improviserte stykker eller mer øvde ting. Vi jobber for at alle skal være trygge nok til enten å synge, dramatisere noe, fortelle noe, vise seg fram med det de kan og har lyst til. Veien er kort for noen, desto lengre for andre.

- **Høytider** - Vi forbereder de kirkelige høytidene, jul, påske og pinse. Målet er å lære hvorfor de forskjellige feires.
- **Årstidene** - Aktiviteter inne og ute tilpasset årstidene. Målet er å se forandringene i naturen, og hvorfor det skjer.
- **Dugnad** - Det er ikke satt av hvor mange timer hver enkelt skal bidra med i dugnadsinnsats. Vi ønsker det skal være frivillig og en selvfølgelighet at vi alle skal gjøre en innsats for både egne og de andre barna i barnehagen. I år skal sklia opp, opp lokalene inne vaskes etter oppussing av menighetssal.

RAMMEPLANENS 7 FAGOMRÅDER

1 Kommunikasjon, språk og tekst

Vi jobber med disse områdene hele tiden i hverdagslige situasjoner, men vi har også tilrettelagte aktiviteter. Vi har spesielle språksamlinger hvor vi holder på med forskjellige lyder, rim og regler, bokstaver, "Språksprell" og mange andre morsomme språkleker. Det er viktig at disse samlingene oppleves lystbetont og spennende. Barn blir mer motivert når de selv synes det er gøy å holde på og de blir inspirert til å fortsette! *Språklig bevissthet* er et stikkord som er viktig i denne sammenhengen. Det vil si at de må være bevisste på hva ordet egentlig betyr og i hvilke sammenhenger de skal brukes.

"Straks" var et prosjekt som pågikk i Bodø kommune fra 2003 til 2006. Dette er nå blitt en del av barnehagens innhold. Målet er å utvikle en enhetlig og god skriftspråkopplæring.

"Steg for steg" er et opplegg som omhandler empati, problemløsning og mestring av sinne. På disse samlingene snakker vi om hvordan vi behandler hverandre og det tas opp situasjoner som barna snakker om. Det settes fokus på dialogen og at barna skal få uttrykke hva de mener. Samtidig er dette bra trening på å snakke i gruppe. Det kan være vanskelig å snakke i en stor gruppe og derfor forsøker vi å dele opp i mindre grupper. Det er lettere å ta ordet da.

Høytlesning er også viktig i forhold til barnas språkutvikling. Dersom de voksne leser eller forteller for barna, vil også barna bli inspirert til å fortelle mer. I tillegg er det viktig å lytte til barna når de forteller noe, og da virkelig vise at vi hører hva de sier. Her satser vi på å lese for små grupper for å la barna få best mulig utbytte av aktiviteten og for å beholde roen.

Tekstskapning er når barna sier hva vi voksne skal skrive ned på et ark eller huskelapp. Etter turer lager vi fortellinger på den måten. Barna kan også tegne noe samtidig som de forklarer hva de tegner. Barna bør også oppmuntres til å skrive bokstaver og tallsymboler selv, og å leke med skriftspråket.

"Stjerneklubben" består av de eldste barna. "Skrivedans", som er en metode som gjennom grovmotoriske bevegelser til musikk og rytme skal skape flytende og sammenhengende håndskrift.

Gjennom sanger i samlingsstund og samtale med barn og voksne tilegner de minste barna seg det muntlige språket. Vi er også bevisst på at vi som voksne er språklige forbilder for barna. De daglige rutinesituasjonene står sentralt for begrepsinnlæringen. Ved å sette ord på hva barn og voksne gjør lærer barna seg også ord og begreper. Gjennom at voksne er tydelige i sin ordbruk, bevisste på lydnivå og viser respekt for hverandre lærer barna seg regler for kommunikasjon.

2 Kropp, bevegelse og helse

Dette fagområdet omfatter *grunnleggende erfaringer, ferdigheter, kunnskaper og holdninger* som barn tilegner seg gjennom sanseinntrykk og bevegelse - ved å bruke kroppen sin.

Bevegelsesleker og dans gir rike muligheter for å styrke kroppen og kroppsoppfatningen

Selv om vi i første rekke benytter det nærmeste miljøet i vår utelek, skal vi gjennom året også besøke ulike miljøer som fjæra og forskjellige skogsområder. Tverlandet byr på mange fine plasser i naturen vi lett kan nå til fots, både til skogen og i fjæra. Barna opplever variasjon i naturen gjennom å besøke disse ulike miljøene og gjennom ferdsel i naturen gjennom alle årstider. Vi syns det er viktig at barna skal få gode naturopplevelser og arbeider for å ivareta deres undring og nysgjerrighet. På turene ønsker vi å vektlegge positive opplevelser og tid til undring.

Å ta vare på og videreutvikle barns lek ute - i all slags vær, er en viktig oppgave for barnehagen. Tidlige og gode opplevelser med ute- og friluftsliv bidrar til at barn får interesse for denne siden av norsk kultur. Det kan samtidig være med på å skape holdninger til miljøvern, til bedre helse og økt livskvalitet. Generelt kan lek / fysisk aktivitet være med å skape opplevelser som mestring og styrket samhold.

Tverlandet kirkebarnehage har et flott uteområde der barna har mange muligheter til å utfolde seg. I barnehagen har vi både hauger, skog, bakker og flater, plen og steinlagte stier som benyttes til all slags lek og aktivitet. Vi har også gapahuk og utegrill, så det blir som å "gå på tur" i barnehagen også. Vi vektlegger å være mye. Dette gjelder alle barna i barnehagen. De skal lære seg å bli glad i å være ute, i all slags vær. Det er ikke lengden av turen som er det sentrale, men det å komme seg ut i friluft, oppleve naturen og møte utfordringene dette gir for barna. Å lære seg å gå i ulendt terreng gir ekstra utfordring for balanse og motorikk. Det vil derfor i første rekke være områder i umiddelbar nærhet som blir benyttet som turmål. Vi benytter menighetssalen til barnetrim, både til voksenstyrt og selvvalgt aktivitet. Der har vi ribbevegg, hoppeballer, baller, matter, tau m.m. Her får barna utløp for energi og stimulert sine sanser.

Når det gjelder helse så bør barna få kunnskaper om menneskekroppen og hvordan den fungerer. Det er viktig å få en grunnleggende forståelse for hvordan de kan bidra til sin egen helse, eks. spise sunn mat, pusse tennene. Vi ønsker å virke helsefremmende ved å overføre sunne matvaner for barna. Vi drikker vann når vi er tørste, og vi har sluttet med kaker og godsaker på bursdager.

- Fysiske aktiviteter som gir kroppsbeherskelse, få utfordringer og opplevelse av mestring gjennom bl.a. barnetrim og turer.
- Tegning og bruk av saks, perling, øve på påkledning (finmotorikk).
- Lek ute i all slags vær og øver på å kle på oss selv og etter været.
- Vi lager innimellom mat. Vi fokuserer på hva som er bra for kroppen og hvorfor.
- Besøk til tannpleieren for barn født i 2012.
- Gjennom mye uteliv og turer håper vi at vi er med på å skape naturglede, interesse og ansvarfølelse for å ta vare på naturen rundt oss.

3 Kunst, kultur og kreativitet

Vi ønsker å stimulere barna til å bruke og utvikle sin naturlige utforskingstrang, nysgjerrighet og skapende virksomhet. Vi ønsker ikke påvirke eller pålegge barna å lage ting vi voksne på forhånd har bestemt. Vi gir dem sansemotoriske opplevelser som de seinere får gi uttrykk for gjennom for eksempel å male/ skrive/ fortelle noe fra. Prosessen er viktigere enn produktet. Utforskning av materialer og utstyr er en prosess som tar tid, og som barna må få forsere i eget tempo. Det er naturlig å arbeide tverrfaglig innenfor de estetiske fagene, noe vi vil vektlegge spesielt i perioder der vi arbeider med tema.

Vi benytter vanlig formingsmateriale som:

- Maling, avtrykk og tegning/ klipping, plastelina og perler.
- Naturmateriale.
- Garn og stoff.

4 Natur, miljø og teknikk

Når vi er ute eller på tur passer vi på å undre oss sammen med barna dersom de kommer med spørsmål om forskjellige ting i forhold til naturen. Årstidene er ganske aktuelle i denne sammenhengen. Vi ser på skiftningene i årstidene og på været. Gjør erfaringer med hvorfor forskjellige klær som vindtette, vanntette, varme og luftige stoffer passer til forskjellige værtyper.

Det er også viktig for oss å lære barna at de skal ta vare på naturen og ikke kaste søppel ute. Vi sorterer søppel inne, lærer om gjenbruk.

Liv og død er temaer som de fleste barn er opptatt av. Ettersom barnehagen har lokaler i kirka, hender det at vi får oppleve at det holdes begravelse. I barnehagen forsøker vi å snakke med barna dersom de vil snakke om noe de har

opplevd eller sett. Vi føler at det er viktig at barna får muligheten til å bearbeide egne tanker ved behov.

Barns forhold til dyr, vekster og klima er temaer som berøres mye i løpet av et barnehageår. Vi leter etter planter, småkryp og andre dyr sammen med barna, for deretter å undre oss sammen med dem.

5 Etikk, religion og filosofi

Når det gjelder religion forholder vi oss til hva som står under:

"Retningslinjer for vid praktisering av barnehagelovens kristne formålsbestemmelse" som ble utgitt i 1984 av Forbruker og

administrasjonsdepartementet. I punkt 2.1. om kristne grunnverdier står dette:

"Det er samtidig naturlig at etiske normer som står sentralt innen kristendommen - slik som omsorg, likeverd, respekt, toleranse og tilgivelse - kommer til uttrykk gjennom barnehagens virksomhet. Det må også kunne kreves at barna får en enkel innføring i kristne tradisjoner, slik de kommer til uttrykk gjennom de større kirkelige høytidene. Barnas spørsmål om de fundamentale tema som liv og død, kirkelige handlinger som dåp, konfirmasjon, bryllup osv, må besvares så enkelt og korrekt som mulig, og tilpasses barnas forutsetning og situasjon".

Det står også at det i barnehager ikke skal drives rein undervisning i kristendomskunnskap, men at det er rimelig å anta at i menighetsbarnehager vanligvis vil bruke mer tid og ressurser på kristne emner enn i de offentlige barnehagene. Innholdsmomenter er delt i følgende tre hovedområder:

- Gud som skaper
- Jesu liv og gjerninger
- Kirken, med hovedvekt på menigheten i nærmiljøet

Vi forbereder de kristne høytidene som jul, påske og pinse, og deltar på kirkebesøk.

Overføring av normer og verdier er sentralt. Vi lærer at vi er forskjellige, og skal ta hensyn og være tolerante overfor andres kultur. Vi lever i et flerkulturelt samfunn, med ulike meninger, språk og hudfarge.

Samarbeid er et viktig område. Vi voksne i barnehagen skal være gode modeller for barna. De skal så langt det er mulig få delta med voksne i daglige gjøremål, og vi skal fremtre som aktive og engasjerte.

Gjennom bruk av opplegget "Steg for steg" lærer vi å samarbeide, vise omsorg og løse konflikter, og å utvikle evnen til å vise empati. Disse temaene vil bli vektlagt i alle aldersgruppene, ved at voksne er aktive og anerkjennende og fremtrer som gode medhjelpere og konfliktløserne.

6 Nærmiljø og samfunn

Vi skal bli kjente med vårt nærmiljø som er Tverlandet. Lære enkelte stedsnavn gjennom besøk og turer, oppsøke arbeidsplasser som butikker, Bo& Servicesentret, frisører, tannlege og bli mer kjent med kirkebygget og hva som foregår der. Vi blir kjent med den samiske kulturen gjennom å besøke Samisk bidja i Ersvika.

Gjennom barns medvirkning i barnehagehverdagen vil de få oppleve demokrati. De skal få oppleve at vi alle kan gjøre noe for våre medmennesker, selv barn. Vi har årlig en innsamlingsaksjon hvor vi samler inn penger til barn som ikke har det så godt som vi har det.

7 Antall, rom og form

Barn er tidlig opptatt av form, telling og tall, hvem som er størst, først, får mest, de sammenligner og orienterer seg i rom. Dette er med på å danne grunnlaget for matematisk forståelse og tenkemåte. Matematikk er problemløsning. I barnehagen vil vi gi barna rikelig med erfaring som de seinere kan sette i en matematisk sammenheng. Dette gjennom lek og i hverdags situasjoner, tilpasset alder og modenhet. Prosjektet "Straks 1-2-3" hadde fokus på matte (antall, rom og form) i barnehagen. Det skal gi et godt grunnlag for å klare seg i matematikken seinere.

Dette er noe av det vi gjør i barnehagen:

- Eksisterende materiell som spill og leker brukes av personalet på en mer bevisst måte.
- Personalet bruker bevisst matematisk språk og rette begreper naturlig i samtaler.
- Barna låner hver sin kort med et vers som inneholder tall, mengde, rekkefølge eller retning. Verset leses ofte, og begrepene understrekes med ekstra trykk eller med håndbevegelser.
- På lik linje med bokstaver har vi plakater med tall på veggene.
- Vi trekker ukas tall, gir små oppgaver med mengde knyttet til det enkelte tall.
- Vi lar barna selv løse problemer i hverdagen. Som å finne ut hvor mange glass de må dekke på bordet slik at alle får hvert sitt, er noen borte - hvor mange er vi da igjen, hvor mange votter må vi ha - en til hver hånd osv.

AVSLUTNING

Jeg sender i tillegg til denne årsplanen ut månedlig oversikt over planlagte aktiviteter. Det er kun en grovplan som dere kan følge med på. Og så får dere som før infoer med en kort evaluering av forrige. Tre før jul (oppstart, høst og juleplan) og tre (vinter, påske, vår) etter jul.

Fortsatt henger jeg opp ukeplan på oppslagstavla, og daglig oppsummering av hvordan dagen har vært. Jeg oppfordrer dere til å lese dem, og spør om det er noe uklart.

Og jeg setter pris på alle innspill fra foreldregrupper som er med på å gjøre barnehagehverdagen best mulig for alle. Vårt ønske er at barnehagen skal oppleves trygg og meningsfull, en plass som ungene gleder seg til å komme til og et sted dere foreldre føler tillit til. For å nå det målet må vi få tilbakemeldinger fra dere som bruker oss, både på ting som fungerer og ting som kunne vært gjort annerledes.

Ønsker oss alle et godt barnehageår!

Mvh Kate